

Н. І. Моїсеєнко

Гаїті Республіка Гаїті

ГАЇТІ, Республіка Гаїті (франц. Haïti, République d'Haïti) – держава у Вест-Індії, у західній частині острова з однойменною назвою, у складі Великих Антильських островів. Г. належить низка невеликих о-вів, зокрема Гонав і Тортю. На Сх. Г. межує з Домінікан. Респ. На Пн. омивається Атлантич. океаном, на Пд. – Кариб. морем, на Зх. – Навітряною протокою, що відділяє Г. від Куби. Адм. поділ – 9 департаментів. Площа 27,8 тис. км². Насел. 8,1 млн осіб (2001): негри – 95 %, мешкають також мулати та європейці. Мови: франц. (держ.), креол. Віросповідання: католики – 80 %, протестанти – 6 %, вуду – 4 %. Столиця – Порт-о-Пренс (1,8 млн осіб). Найбільші міста: Кап-Аїтьєн (90 тис. осіб), Ле-Ке (50 тис. осіб), Гонаїв (40 тис. осіб). Держ. устрій – республіка. Глава держави – президент. Грошова одиниця – гурд. Країна є чл.ООН, ОАД. У давнину тер. Г. населяли індіанці. О-в відкритий Х. Колумбом 1492 і названий Ла Ісла Іспаньола (Іспан. о-в). Відтоді починається колонізація Г. іспан. конкістадорами. Колонізатори майже повністю знищили корінне насел. і ввозили для праці на плантаціях негрів-рабів із Африки. 1697 зх. частина о-ва (Сан-Домінго, тер. сучас. Г.) була продана іспанцями французам, сх. (Санто-Домінго) залишилась в Іспанії. 1791 у зх. частині о-ва розпочалася визв. боротьба, яку очолив Ф.-Д. Туссен-Лувертьюр. 1804 проголошено незалежність Сан-Домінго і відновлено індій. назву о-ва – Г. 1822 Г. приєднала сх. частину о-ва. 1844 Санто-Домінго відділилась від Г. і проголосила незалежну республіку (нині Домінікан. Респ.). 1915–34 Г. була окупована амер. військами. Владу постійно утримували уряди, тісно пов'язані з США. 1957–71 при владі знаходився диктатор Ф. Дювальє. До 1986 країною правив його син, який змушений був утекти внаслідок держ. перевороту. Перші вільні вибори були анульовані військовими. Від 1994 при владі громадян. уряд.

Поверхня країни переважно гориста: її перетинають 5 гір. ланцюгів. Найвища гора – Ла-Сель (вис. 2680 м над р. м.). Клімат тропіч. пасатний. Середньорічна температура в Порт-о-Пренс і на узбережжі бл. +27 °С, у горах вона значно нижча – +16 °С. У Г. – невеликі гір. р. Гуаямук, Артибоне. Є 2 великі озера: Плігр і Соматр. Є поклади мармуру, вапняку, вапнякової глини, міді, золота, срібла. Флора Г. надзвичайно різноманітна. У зх. і центр. р-нах переважають листяні ліси та чагарники, на гір. висотах – хвойні твердолистяні ліси. Трапляються різновиди пальм, серед яких – королівська та кокосова; священне дерево Мапу та антильський дуб. Росте багато дерев цінних порід: кампшеневе, червоне,

палісандрове. Нац. парк Ла-Сигатель. Більшість тварин практично знищено, в невеликій кількості зустрічаються каймани і фламінго та ін. види птахів. У прибереж. водах – багато мор. черепах, тропіч. риб, креветок.

Г. – аграрна країна, статус за класифікацією ООН – одна з найменш розвинених. У Г. вирощують цукр. тростину, каву, бавовну, какао-боби, а також рис, банани, тютюн. Місц. жит. займаються ловлею крабів, креветок, омарів, розведенням кіз. Пром-сть розвинена слабо: розробляються поклади бокситів, руд металів і золота; працюють підприємства з виробництва електрон. компонентів (на експорт). Розвинутий туризм. Мор. порти: Порт-о-Пренс, Кап-Аїтьєн. Осн. зовн.-торг. партнер – США. В Порт-о-Пренсі – нац. та археол. музеї, худож. центр, нац. палац, базиліка Нотр-Дам.

Бібліографічний опис:

Гаїті Республіка Гаїті / Н. І. Моїсеєнко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28169>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).